

Broedende Steltkluten *Himantopus himantopus* in Nederland in 1990

Na de invasie van Steltkluten in Nederland in 1989, waarbij 22 paren tot broeden kwamen (Meininger & Schekkerman 1990), werden in 1990 wederom broedgevallen vastgesteld in ons land. In onderstaand overzicht worden details over broedplaatsen, legdata en broedsucces gegeven. Er werden minstens elf broedgevallen geconstateerd: één in Groningen, drie in Flevoland en zeven in ZW-Nederland.

Groningen Op een vloeiveld van de aardappelmeelfabriek bij Blekslagebrug, nabij Harpel verscheen eind april een Steltkluut, die op 30 mei gezelschap kreeg van twee andere. In juni was steeds een paar aanwezig en op 26 juni werden twee kuikens opgemerkt. Eind juli waren nog twee volwassen en twee juveniele vogels aanwezig, zodat wordt verondersteld dat beide jongen vliegvlug zijn geworden. (N. de Vries via SOVON).

Flevoland In mei 1990 werden op diverse plaatsen in Zuidelijk Flevoland Steltkluten gezien, bijvoorbeeld maximaal vijf exemplaren in de Oostvaardersplassen. Half mei deden op een opgespoten terrein aan de Kotterweg bij Almere drie paren een broedpoging. Van een afstand werd o.a. aflossing van broedende vogels gezien; de inhoud van de nesten werd niet geïnspecteerd. In juni droogde het terrein geheel uit en de vogels verlieten het gebied (R. van Beusekom, T. Eggenhuizen).

In het Harderbroek werd van 8–15 mei een paar waargenomen. Hoewel balts en paringen werden waargenomen leidde dit niet tot een broedgeval (L. Zwanenburg, H. van Steenwijk).

Krammer-Volkerak Op de Hellegatsplaten in het Krammer-Volkerak (ZH) werden in mei en juni

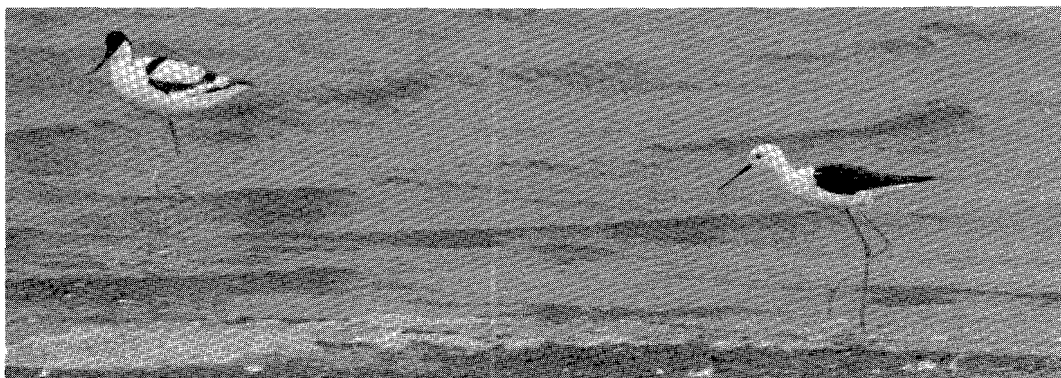
regelmatig één of twee exemplaren gezien, maar tot broeden kwam het niet. Op de Slikken van Dinteloord (NB), waar ook in 1989 een broedpoging plaatsvond, werden vanaf 12 mei twee exemplaren waargenomen. Op 21 mei werd een nest met vier eieren gevonden op 20 m van de waterlijn in een kolonie Kluten *Recurvirostra avosetta*. Op 7 juni waren drie van de vier eieren uitgekomen en op 8 juni werden vier jongen geringd. Na deze datum werden de vogels echter niet meer waargenomen (M. Jongenelen).

Op 14 juni werden vier Steltkluten waargenomen op het Rammegors (Zld). In tegenstelling tot 1989 werden hier echter geen broedgevallen vastgesteld (PLM).

Zoommeer Op de Molenplaat in het Zoommeer bij Bergen op Zoom (NB) werden vanaf 14 mei maximaal 12 Steltkluten waargenomen. Verspreid over deze drooggevallen plaat werden in totaal zes broedgevallen vastgesteld (inhoud nesten: drie maal vier eieren, één maal drie eieren en twee onbekend). Eén broedsel mislukte, van de andere vijf nesten kwamen minimaal 16 jongen uit, waarvan er twaalf werden geringd. Minimaal zeven jongen werden vliegvlug (PLM).

In juli werd op de Molenplaat een dood volwassen mannetje gevonden met een Italiaanse ring; de ringgegevens van deze vogel zijn nog niet bekend (T. Bakker).

Hoewel het in 1990 in Nederland om minder broedpogingen ging dan in 1989, was het broedsucces, uitgedrukt in het aantal vliegvlugge jongen groter: in 1989 minimaal zeven, in 1990 minimaal negen. Uit de beschikbare gegevens (o.a. uitkomstdata) viel te berekenen dat de eieren van acht nesten in 1990 werden gelegd in de tweede decade van mei

Steltkluut en Kluut, juni 1989, Philipsdam (H. Gebuis). *Black-winged Stilt* *Himantopus himantopus* and *Avocet* *Recurvirostra avosetta*.

(Flevoland drie, Krammer-Volkerak één, Zoommeer vier) en van twee nesten in de eerste decade van juni (Groningen en Zoommeer).

Ook in het verleden werden invasiejaren diverse malen opgevolgd of voorafgegaan door jaren met kleinere invasies (bijv. 1949-1950, 1957-1958-1959 en 1965-1966-1967; Meininger & Schekkerman 1990). Het is niet onwaarschijnlijk dat vogels terugkeren naar de "nieuw ontdekte" broedgebieden, zeker als hier succesvol is gebroed. Bewijzen hiervan ontbreken echter nog.

Dankwoord Waarnemingen werden ter beschikking gesteld door Ton Bakker, Ton Eggenhuizen, Mat Jongenelen, Frank de Roder, Norman van Swelm, Berend Voslamber, Niko de Vries, Lykle Zwanenburg, H. van Steenwijk en SOVON (archief BSP-broedvogels). Cor Berrevoets en Hans Schekkerman hielpen bij het veldwerk in het Deltagebied.

Summary *Breeding Black-winged Stilts* *Himantopus himantopus* in *The Netherlands* in 1990.

After the invasion of Black-winged Stilts into The Netherlands in 1989 (resulting in 22 breeding attempts), a smaller invasion in 1990 resulted in at least eleven breeding attempts (one in Groningen, three in Flevoland, seven in the Delta area, SW. Netherlands). At least nine young fledged.

Literatuur

MEININGER P. L. & SCHEKKERMAN H. 1990. Broedende Steltkluten *Himantopus himantopus* in Nederland in 1989. *Limosa* 63: 11-15.

Peter L. Meininger, *Rijkswaterstaat Dienst Getijdewateren, afdeling Biologie, Postbus 8039, 4330 EA Middelburg*

Broedende Dwergmeeuwen *Larus minutus* op de Groningse kwelder

Op 20 mei 1989 werden op de kwelders van de Julianapolder, 2 km ten noordoosten van Hornhuizen (Gr), drie alarmerende Dwergmeeuwen in adult broedkleed waargenomen. Bij latere bezoeken aan het gebied kon geen enkele vogel worden teruggevonden. Op 19 mei 1990 waren op dezelfde plaats wederom twee alarmerende Dwergmeeuwen in adult broedkleed aanwezig. Op 9 juni 1990 wa-

ren drie exemplaren aanwezig: twee derde kalenderjaar vogels en één adult in broedkleed. De vogels alarmeerden nauwelijks. Vanuit een schuilplaats werden twee bewoonde nesten gelokaliseerd.

De nesten bevonden zich op de lage kwelder temidden van een kolonie van 125 paar Kokmeeuwen *Larus ridibundus* en vier paar Visdieven *Sterna hirundo*. Beide nesten bevatten twee eieren. De nesten lagen zes meter van elkaar, aan weerszijden van een greppel op één meter afstand daarvan. De nesten lagen in een open kweldervegetatie (25% kale grond) van 10-20 cm hoog, bestaande uit zeekraal *Salicornia* spec., schorrekruid *Sueda maritima* en Engels slijkgras *Spartina anglica* en wat kweldergras *Puccinellia* spec.. Het nestmateriaal bestond voornamelijk uit oude zeekraalstengels. Het is niet bekend of de broedsels succesvol waren. Beide nesten lagen op een laag deel van de kwelder, zodat het heel goed mogelijk is dat de nesten later door hoge vloed zijn weggespoeld.

De bovenbeschreven plek ligt 9-10 km verwijderd van de kolonies in het Lauwersmeer. Vanaf 1972 broeden hier Dwergmeeuwen op drooggevalen platen met een min of meer zoutminnende pioniervegetatie (Veen 1980, N. Beemster) Het Lauwersmeer was al die jaren de enige broedplaats in Nederland, met uitzondering van Flevoland waar van 1971 tot 1974 ook Dwergmeeuwen tot broeden zijn gekomen (Teixeira 1979). De nestvondsten bij Hornhuizen zijn de eerste broedgevallen van Dwergmeeuwen in Nederland die zijn vastgesteld op een kwelder.

Summary *Confirmed breeding of Little Gull* *Larus minutus* *on a saltmarsh*.

Two nests of Little Gulls were found on 9 June 1990 at the lower parts of a saltmarsh near Hornhuizen (53°24'N, 6°21'E), along the coast of the Dutch Waddensea. Both nests contained two eggs. It was not clear if the eggs hatched. Breeding of Little Gulls on a saltmarsh has not been recorded in The Netherlands before.

Literatuur

TEIXEIRA R. M. (red.) 1979. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. Natuurmonumenten, 's-Graveland.

VEEN J. 1980. Breeding behaviour and breeding success of a colony Little Gulls *Larus minutus* in The Netherlands. *Limosa* 53: 73-83.

Klaas van Dijk, *Vermeerstraat 48, 9718 SN Groningen*